

Nr 326.

Av herr **Olsson** i Kullenbergstorp m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 28, med förslag till lag om enskilda vägar.

I proposition nr 28 till innevarande riksdag med förslag till lag om enskilda vägar meddelas i 24 par. föreskrift om det förfarande, som sakägare, vilken är missnöjd med förrättning, har att iakttaga i syfte att erhålla ändring i densamma.

Av nämnda paragraf framgår, att detta förfarande är synnerligen betungande och besvärligt. Två ledamöter av lagrådet, som skarpt kritiserat 24 par., ha härom yttrat: »Då fråga är om ett något så när stort vägföretag, synes därför i allmänhet möjligheten att bringa den vid förrättningen avgjorda frågan under domstols prövning praktiskt taget vara en ensam sakägare betagen.»

Det förfaringsätt, som i propositionen anvisas missnöjd sakägare, är, att han har att instämma samtliga övriga sakägare till domstol. En sådan åtgärd är givetvis ägnad att där sakägarnas antal är stort medföra stämningsoch rättegångskostnader, som ofta icke stå i rimligt förhållande till tvisteföremålets värde.

Då vidare den regeln meddelas, att den missnöjde sakägaren förlorar sin talan, om han ej inom nittio dagar efter förrättningens avslutande instämmer samtliga övriga sakägare, kan detta lätt leda till en materiellt orättvis rättsförlust. Fall kunna nämligen lätt inträffa — liksom de även vid den nu gällande lagens tillämpning inträffat — då missnöjd sakägare förlorar sin talan, emedan han försummat instämma sakägare, om vars behörighet han saknat kännedom. Förrättningshandlingarna kunna härvid ej lämna en under alla omständigheter tillförlitlig ledning, enär det är tänkbart, att domstolen har en annan uppfattning rörande viss enskild eller juridisk persons ställning som sakägare än förrättningsmannen, och det är domstolens uppfattning, som blir den avgörande. Överhuvudtaget kan det av flera olika skäl hända, att missnöjd sakägare råkar förbise en eller annan sakägare och till följd härav förlorar sin talan, utan att denna kommit till saklig prövning.

Ett sätt att i viss mån undanröja åtminstone den sist framhållna olägenheten vore, att 24 par. underkastades den ändring, att däri föreskrives att därest domstol finner, att missnöjd sakägare inom nittio dagar stämt vissa men ej alla sakägare till domstol, skulle domstolen förelägga honom att vid

talans förlust inom trettio dagar stämma övriga för domstolen kända och av domstolen angivna sakägare.

Tydligt är emellertid, att en sådan ordning ej skulle undanröja samtliga de olägenheter, som framhållits i lagrådet och här antytts i det föregående. Enda sättet att få en tillfredsställande lösning synes vara, att missnöjd sakägare, som vill söka ändring i förrättning, erhåller tillgång till ett på lämpligt sätt utbildat besväröförfarande. Vid dess utformande ligger närmast till hands att tänka på de bestämmelser, som finnas i kap. 8 av 1891 års väglag, dock med de ändringar, som betingas av målens i viss mån avvikande beskaffenhet.

Med stöd av vad vi anfört få vi alltså hemställa,

att utskottet måtte föreslå riksdagen sådana ändringar i förslaget till lag om enskilda vägar par. 24 och därmed sammanhängande paragrafer, att sakägare, som är missnöjd med förrättning, anvisas att — i stället för att instämma alla övriga sakägare inför domstol — använda ett på lämpligt sätt utbildat besväröförfarande samt

att, om detta icke av utskottet bifalles, utskottet i varje fall ville föreslå riksdagen sådan ändring av ovan nämnda 24 par., att, därest domstol finner, att missnöjd sakägare inom nittio dagar stämt vissa men ej alla sakägare till domstol, domstolen skall förelägga honom att vid talans förlust inom trettio dagar stämma övriga för domstolen kända och av domstolen angivna sakägare,

varjämte vi anhålla, att utskottet måtte utforma erforderlig lagtext.

Stockholm den 27 januari 1926.

Olof Olsson,
Kullenbergstorp.

M. L. Petersson,
Broaryd.

Th. Gardell,
Gans.

Nils Johansson,
Brånalt.

Janne Nilsson.

Edvard Olsson,
Högby.

Nestor Hammarlund.

Sven Persson.

Joh. Johansson
i Kälkebo.